

Undersökningar om arbetsförhållanden m m har vidare utförts för seminarielärarna vid förskoleseminarierna, utbildningsassistenterna vid ungdomsvårdsskolorna samt för yrkeslärare och instruktörer vid skogsbruksskolorna.

Mot bakgrunden av den beslutade revideringen av grundskolans läroplaner har vissa enkäter till utredningar rörande tjänstgörings- och anställningsförhållandena för grundskolans yrkeslärare, maskinskrivningslärare och ämneslärare i tekniska och merkantila ämnen vid grundskolan utarbetats.

Rektorerna vid yrkesskolorna har vidare tillställts enkätmaterial varigenom förbundet skulle erhålla en uppfattning om de kurser som var indragningshotade läsåret 1968/69.

Vid övergång till 5-dagarsvecka befarades att timunderlaget för yrkeslärartjänster skulle minska. Mot bakgrund därav har undersökts timfördelningen yrkesarbete-yrkesteori-relevanta läroämnen i yrkeslärartjänster vid kurser med generell läroplan inom industri och hantverk.

Undersökningar i övrigt har företagits avseende den nya huvudlärarorganisationens tillämpning på yrkesskolan, förekomsten av specialklasser i övnings- och yrkesämnen vid grundskolan samt förutsättningarna för etablerande av såväl arbetslöshetsförsäkring som vissa övriga kollektiva försäkringar för förbundets medlemmar.

I övrigt kan noteras att förbundet tillsammans med övriga lärarorganisationer medverkat vid Statistiska Centralbyråns planering av ett nytt lärarregister.

DEN FÖRBUNDSJURIDISKA VERKSAMHETEN

Facklärarförbundet har biträtt inför domstol i ett fall under året. En yrkeslärare, anställd vid bil- och traktorsavdelning, åtalades för vårdslöshet i trafik i samband med bilkörning under tjänstetid. Frågan bedömdes som principiell med hänsyn till att försäkringsförhållandena inte var tillfredsställande ordnade. Skadestandsfrågan löstes i samband härmed.

I två fall har förbundet företrätt lärare inför länsskolnämnd för ifrågasatt tjänstefel. I det ena fallet har, sedan länsskolnämnden meddelat utslag, frågan överlämnats till åtalsprövning.

Härutöver har förbundet i enskilda fall lämnat råd och anvisningar i juridiska spörsmål som t ex ärekränkning, skadestånd, taxeringsfrågor m m.

Det största antalet frågor har dock gällt tolkning av skolförfattningar och löneavtal.

DEN UTBILDNINGSPOLITISKA VERKSAMHETEN

De mest tidskrävande insatserna bakom facklärarförbundets aktiviteter på utbildningsområdet under det gångna året har haft sin utgångs-

punkt i skolöverstyrelsens förslag om ny läroplan för grundskolan samt pågående utredning om den gymnasiala yrkesutbildningen. I båda dessa frågor kom det till avgörande beslut vid riksdagens höstsession. Då frågan om en ny uppläggning av yrkesutbildningen var sammankopplad med förslag om införande av en enhetlig skolform för det gymnasiala åldersstadiet fick riksdagsbeslutet karaktär av en viktig milstolpe.

Verksamhetsåret inleddes med ställningstagande till yrkesutbildningsberedningen tredje betänkande angående »...läroplaner för yrkesutbildningen samt vissa pedagogiska och metodiska frågor» (SOU 1967: 48). Före den avgörande behandlingen i förbundsstyrelsen hade ett omfattande granskningsarbete utförts av flertalet av förbundets riksföreningar. Dokumentationen från detta arbete utgjorde underlag för en konferens som hölls i förbundets regi 13—14 januari, varvid sakkunskap inom praktiskt taget samtliga utbildningar som berördes av YB:s förslag till läroplaner var företrädd. Sammanlagt drygt ett 150-tal lärare och skollärare var engagerade i beredningsarbetet, som representerade en av de mest omfattande insatserna av detta slag i förbundets historia.

Det fortsatta arbetet med de utbildningspolitiska frågorna på gymnasiestadiet har haft en speciell karaktär därigenom att det bedrivits jämsides med tidskrävande insatser som expert (Carl-Eric Sandblad) inom YB:s lärarutbildningsgrupp. En betydande del av utbildningsavdelningens kapacitet har därigenom varit bunden till uppgifter som direkt och indirekt betingats av engagemanget inom YB. Härigenom har uppstått vissa svårigheter för det löpande bevakningsarbetet bl a i form av besvärande eftersläpning vad gäller insatser på andra viktiga intresseområden.

Med utgångspunkt i beredningen av YB:s tredje betänkande och för uppföljning av detta arbete har under året vidtagits omfattande beredskapsåtgärder inför väntade behov av förbundsinsatser vad gäller frågan om utbildningskomplettering av lärare inom yrkesundervisningen.

I början av året slutfördes ett annat omfattande beredningsarbete, nämligen beträffande förbundets ställningstagande till skolöverstyrelsens förslag angående revidering av grundskolans läroplaner. I detta medverkade förutom riksföreningarna en rad av interna expertgrupper. Vidare skedde uppföljning av frågan inom TCO i samarbete med främst Sveriges lärarförbund. I den proposition i ärendet som lades fram under sommaren hade väsentliga synpunkter som hävdats av förbundet och TCO inte vunnit gehör. Förbundet nödgades konstatera, att övergång till den nya högstadieorganisationen skulle få svåra konsekvenser i form av bortfallande tjänsteunderlag för lärargrupper inom förbundets rekryteringsområde.

Den nya situationen aktualiserade en rad tidskrävande insatser i form av ingående behandling av anställnings-, tjänstgörings- och utbildningsfrågor, som utmynnade i olika framställningar till och över-

läggningar med såväl skolöverstyrelsen som utbildningsdepartementet. I samråd med berörda riksföreningar utarbetades förslag till åtgärder med syfte att motverka eller begränsa verkningarna av eventuella friställningar av facklärare.

Mot slutet av verksamhetsåret presenterades förslag till kursplaner i de nya tillvalsämnena konst, teknik och ekonomi vilket också föranledde ett omfattande granskningsarbete tillsammans med berörda riksföreningar.

På lärarutbildningsområdet har förbundet under året fortsatt sitt mångåriga arbete med att skapa möjligheter för facklärare att genomgå utbildning till yrkesvals lärare. Som en följd av pågående översyn av yrkesvägledningens organisation har förbundet inte heller under 1968 kunnat få en ändring till stånd av gällande bestämmelser.

I anledning av två betänkanden från 1965 års musikutbildningskommitté har förbundet haft att behandla viktiga lärarfrågor på detta område. På ytterligare två områden har förbundet som remissorgan haft att ta ställning till reformförslag av stort intresse för dess lärargrupper. Det ena avsåg SÖ:s förslag till provisoriska bestämmelser rörande »tjänster som lärare i övningsämne och läroämne» (SÖ 7042/68 A), vilket representerar ett litet men principiellt viktigt steg i riktning mot jämställdhet inom lärområdet.

Det andra förslaget kom från kompetensutredningen och gällde förslag angående »utvidgning av behörigheten till vissa högre studier». Förslaget ligger i linje med vad förbundet verkat för under en lång följd av år, nämligen att tillträdet till universitets- och högskolestudier bör bygga på reell kompetens och inte på formella krav som privilegierar visst slag av basutbildning.

Dessa båda reformförslag har ett inbördes förbundspolitiskt sammanhang och för praktisk uppföljning av den utveckling som är på gång har förbundet påbörjat ett omfattande arbete med granskning av innehållet i de olika lärarutbildningarna inom förbundsområdet.

Meritvärderingsfrågorna har länge pockat på lösning, något som dock försvårats av den höga takten i reformverksamheten. De har nu upptagits till utredning inom förbundsområdet med syfte att få underlag för framställning i ärendet till skolöverstyrelsen. Vidare bör noteras, att den länge väntade utredningen om de sk övningslärarnas utbildningsfrågor tillsatts under året och att förbundet blivit representerad i denna på förslag av TCO.

En betydande framgång för förbundets strävanden på förskolområdet kan registreras i det att en statlig kommitté tillsatts med uppgift utreda viktiga frågor angående den pedagogiska sidan av barnstugeverksamheten. Även i denna utredning har förbundet blivit representerad på förslag av TCO.

En betydande del av förbundets utbildningspolitiska verksamhet har formen av medverkan i TCO:s motsvarande arbete, dels i TCO:s per-

manenta berednings- och samarbetsorgan och dels i olika utredningar och konferenser. Bl a medverkade förbundet i såväl planering som genomförande av en serie konferenser under våren kring temat ökad samverkan i skolan. Förbundet hade också medverkat i utredningsarbetet bakom det förslag i ärendet som överlämnades till skolöverstyrelsen. Vidare bör nämnas medverkan i arbetet inom TCO:s skolledarfederation med förslag till skolledarutbildning.

Förbundet är företrätt i den expertgrupp inom TCO, som arbetar med ett familjepolitiskt handlingsprogram för tjänstemannarörelsen där många frågor av stor utbildningspolitisk räckvidd är föremål för genomlysning. Slutligen bör nämnas att förbundet genom sin representation såväl i TCO:s utbildningskommitté som i dess nämnd för kvinnofrågor har en värdefull insyn i och möjlighet till direkt inflytande på skeendet inom viktiga områden av utbildningsväsendet.

DEN FACKLIGA VERKSAMHETEN

Den statliga förhandlingssektorn

Allmänna lönefrågor

1968 års förhandlingar har förts mot bakgrunden av den ramöverenskommelse, som träffades den 15 juli 1966 avseende tidsperioden 1966—1968 samt därtill hörande förhandlingsprotokoll avseende de sk kontrollstationerna. Enligt ramöverenskommelsen skall för år 1968 ramen för löneuttag utgöra 2,5 % samt därutöver 3 % med avdrag för under redovisningsåret 1967 konstaterad löneglidning inom avtalsområdet. Kontrollstationerna avser härutöver att förhandlingar skulle upptas mellan parterna i frågan om löneutvecklingen inom avtalsområdet under år 1967 motiverade särskilt hänsynstagande utöver det i ramöverenskommelsen angivna procenttalet 3. Jämförelse mellan löneutvecklingen på arbetsmarknadens olika avsnitt har härvid utgjort grunden för förhandlingarna. Enligt bestämmelserna i ramöverenskommelsen skulle vidare 1 % av lönesumman användas för B- och C-listeförhandlingar.

Löneglidningen under år 1967 har på den statliga sektorn uppgått till 0,8 %. Ramen för det totala löneuttaget har sålunda utgjort 4,7 %. Löneutvecklingen på den statliga sektorn i förhållande till den privata arbetsmarknaden har under 1967 varit sådan, att några förutsättningar för krav om vidgning av ramen för löneinsatserna inte förelegat.

Den generella löneförbättringen på den statliga sektorn för 1968 har sålunda blivit 3,7 %. Löneställning som inte är löneklassanknutna har emellertid höjts med ramprocenten, dvs 4,7 %.

Återstoden — 1 % — användes till uppräknig av lönebeloppen i ortsgrupp 3 med 25 % av skillnaden mellan lönen i ortsgrupp 3 och ortsgrupp 4 samt till höjning av löneklassbeloppen i löneklass A 8—A 14 (U 1—U 6) med 39 kronor för månad.